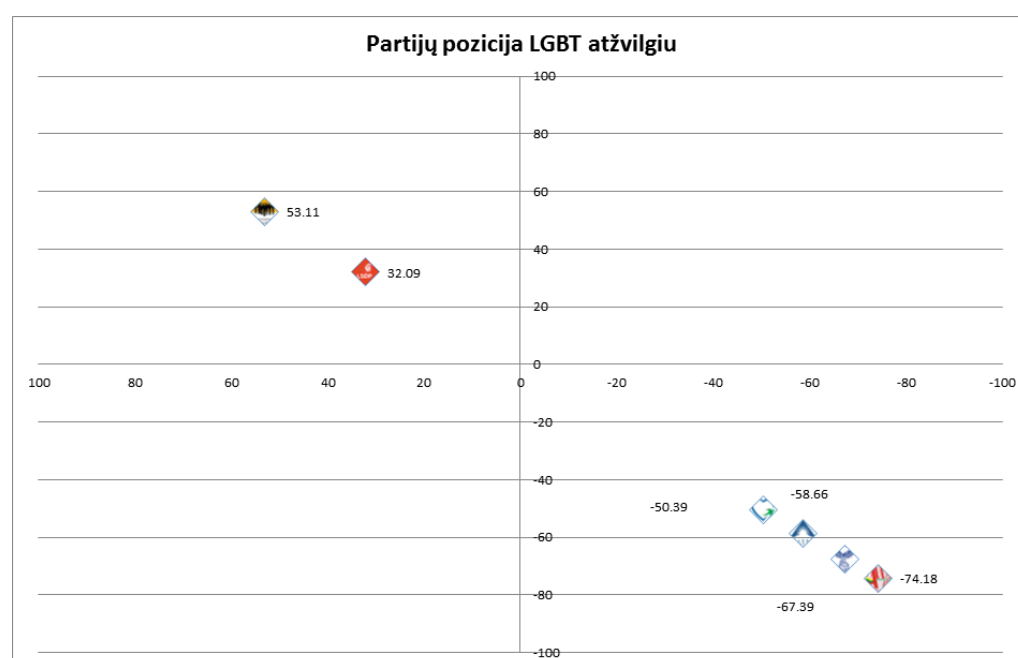

LIETUVOS POLITINIŲ PARTIJŲ NUOSTATŲ LGBT ŽMONIŲ ATŽVILGIU INDEKSAS

Lietuvos politinių partijų nuostatų LGBT žmonių atžvilgiu indeksas matuoja relevantiškų politinių partijų veikimo palankumą LGBT žmonėms XI Seimo kadencijos metu (2012 m. lapkritis – 2016 m. birželis). Indekso reikšmės svyruoja nuo +100 iki -100, kur +100 yra visiškai palankumas LGBT žmonėms ir -100 yra visiškai priešiškas. Tyrime pasirinkta analizuoti tik realią, o ne deklaruojamą partijų veiklą, kadangi būtent ji lemia teisinę LGBT žmonių situaciją valstybėje, kuri savo ruožtu yra labai svarbus diskurso apie LGBT žmones komponentas.

Indeksas sudarytas įvertinus dvidešimt aštuonis (28) politinių partijų frakcijų balsavimus dėl projektų ir pasiūlymų, 18 pateiktų įstatymų projektų ir pasiūlymų, taip pat 158 pasisakymus 2012-2016 m. Seime, kurie buvo tiesiogiai susiję su LGBT žmonėmis. Indekso pagrindas – procentinė palankių ir nepalankių iniciatyvų LGBT žmonėms santykio išraiška, kurioje reikšmės nuo 0 iki 100 apima palankių balsavimų, įstatymų leidybos veiklos ir pasisakymų vyravimą, o nuo 0 iki -100 – nepalankių.

Relevantinėmis partijomis tyrime laikomos partijos, kurios turėjo savo frakcijas Seime visą XI Seimo kadenciją. Jų yra 6: Lietuvos socialdemokratų partija (LSDP), Tėvynės sąjunga –

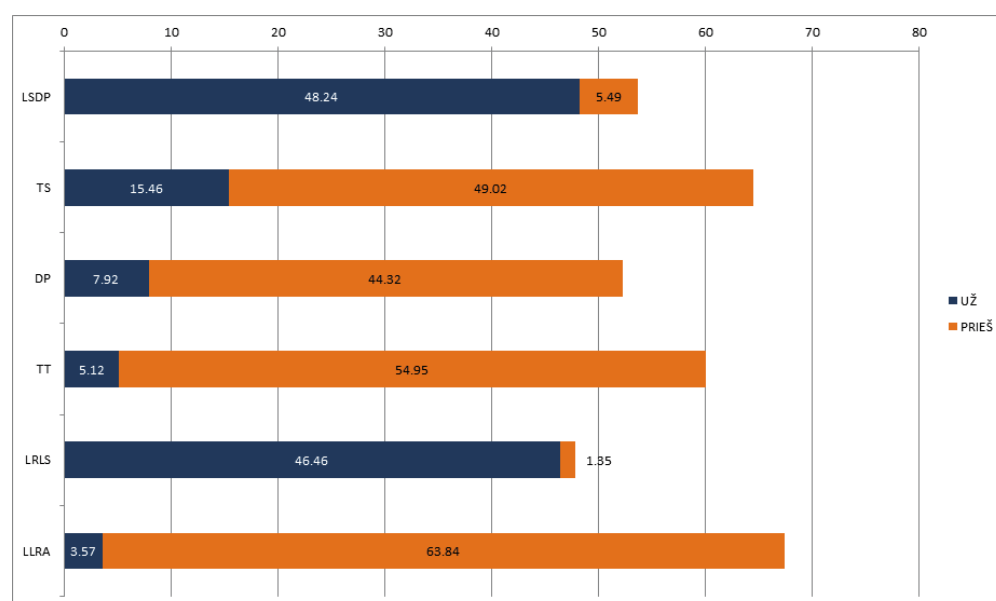

Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD), Darbo partija (DP), „Tvarka ir teisingumas“ (TT), Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis (LRLS) ir Lietuvos lenkų rinkimų akcija (LLRA).

Pagal bendrąjį įvertį palankiausiai LGBT žmonėms elgesiu 2012-2016 m. Seime pasižymėjo LRLS (+53,11) ir LSDP (+32,09). Kitos partijos laikėsi nepalankių ir priešiškų nuostatų. Nepalankiausios buvo LLRA (-74,18) ir TT (-67,39). Nuo jų nedaug atsiliko DP (-58,66) ir TS-LKD (-50,39).

Balsavimai

Pagal balsavimą už Seimo posėdžiuose svarstytus LGBT žmonėms palankius projektus palankiausiai balsavo LSDP (48,24 proc. balsų palankūs) ir LRLS (46,46 proc.). Nepalankiausiai balsavo LLRA (63,84 proc. balsų nepalankūs) ir TT (54,95%). Taip pat nepalankiai balsavo TS-LKD (49,02%) ir DP (44,32%). Balsavimo rezultatai rodo, kad liberalai ir „darbiečiai“ mažiau dalyvavo balsavimuose, susijusiuose su LGBT žmonių teisėmis, ir nepanaudojo savo frakcijų galimybių išreiškiant poziciją, LSDP galimybes panaudojo vidutiniškai, o TS-LKD, TT, ir ypač LLRA, frakcijos galimybes panaudojo daugiau nei vidutiniškai. Atsižvelgiant į frakcijų poziciją, 2012-2016 m. LGBT žmonėms nepalankios frakcijos buvo labiau mobilizuotos ir jų nariai balsavo dažniau.

Politinių partijų balsavimai už LGBT žmonių teises 2012-2016 m.

Pasiūlymų pasirašymas

Pagal su LGBT teisėmis susijusių įstatymų projektų ir pasiūlymų pasirašymą daugiausia palankių LGBT pasiūlymų pateikė ir pasirašė LSDP (14 parašų) ir LRLS (9) nariai. TS-LKD nariai pasirašė po vienintelį palankiu LGBT žmonėms pasiūlymu, kuriuo siekta pašalinti Petrą Gražulį iš Europos Tarybos Parlamentinės asamblėjos už homofobinius pasisakymus. Daugiausia nepalankių LGBT žmonėms pasiūlymų ir projektų registravo ir pasirašė TS-LKD (71 parašas) nariai. Kitos frakcijos nepasirašė nė vieno palankaus LGBT žmonėms pasiūlymo. Vienintelė frakcija, kurios nariai pasirašė daugiau palankių nei nepalankių LGBT žmonėms pasiūlymų, buvo LRLS.

Pasisakymai

Pagal pasisakymų plenariniuose posėdžiuose palankumą LGBT žmonėms nė karto priešiška LGBT žmonių atžvilgiu nepasisakė LRLS atstovai. Dažniausiai palankiai LGBT žmonių atžvilgiu pasisakė LSDP atstovai (80 % atvejų). Dažniau nepalankiai LGBT žmonių atžvilgiu pasisakė TS-LKD atstovai (85 % atvejų), o DP, TT, LLRA atstovai nė karto nepasisakė palankiai LGBT žmonėms.

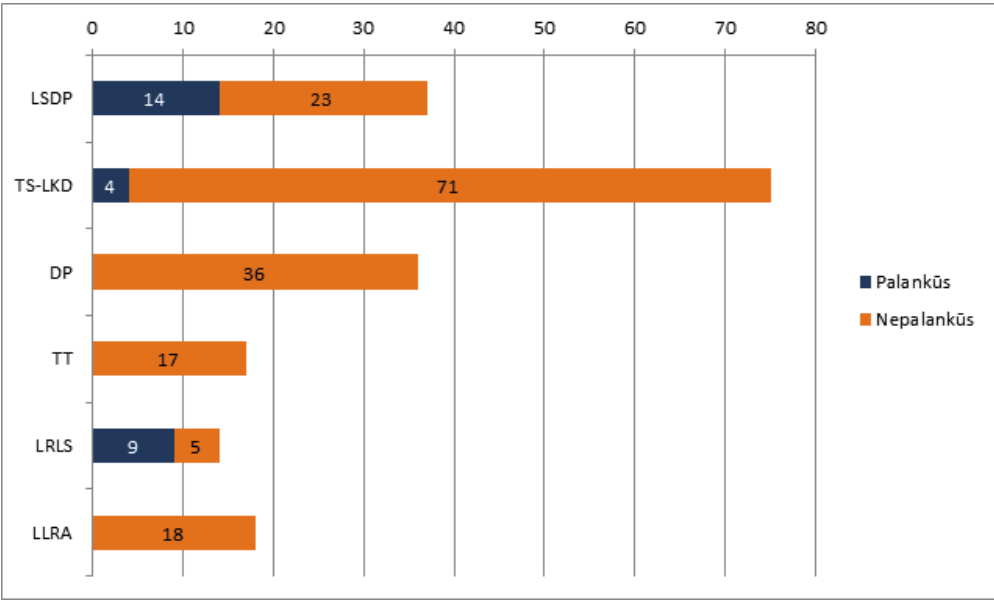
Dažniausiai palankiai LGBT žmonių atžvilgiu pasisakė LSDP (29 atvejai) ir LRLS (15 atvejų) nariai, nepalankiai – TS-LKD (36 atvejai) ir TT (28 atvejai) nariai.

Indekso įvertio sudarymo ypatumai

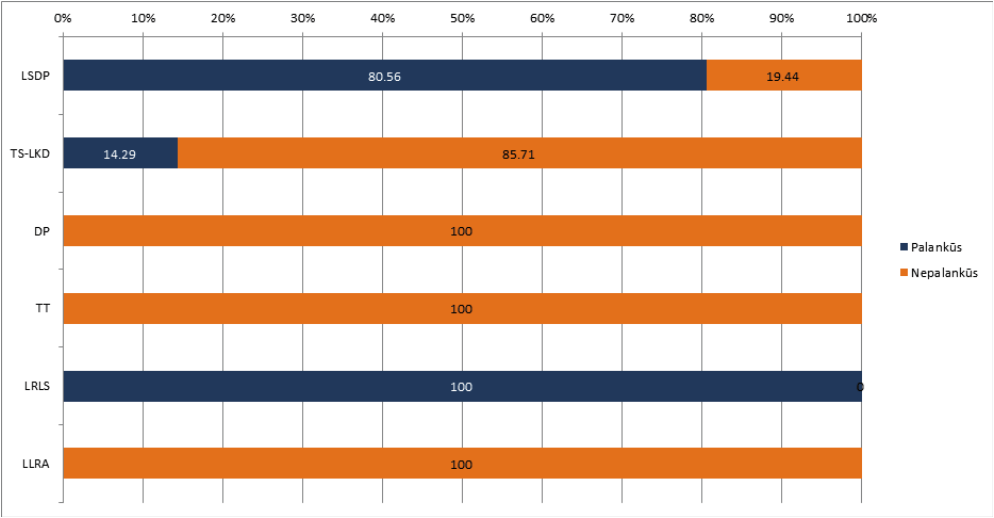
- A. 65 procentus indekso įvertio sudaro politinių partijų frakcijų balsavimai Seime už įstatymus, kuriais buvo siekiama pagerinti arba pabloginti LGBT žmonių padėtį.
- B. 20 procentų įvertio sudaro politinių partijų frakcijų narių (ne Vyriausybės) registruoti įstatymų projektai ir pasiūlymai jiems, susiję su LGBT žmonių teisėmis.
- C. 15 procentų indekso įvertio sudaro politinių frakcijų atstovų pasisakymai svarstant su LGBT susijusius įstatymų projektus Seimo salėje.

Bendras įvertis išvedamas pagal formulę (65xA+20xB+15xC)/100. Formulėje įvertių svoriai nustatyti remiantis 2016 m. rugpjūčio 17 d. seminare, kuris buvo skirtas indekso kūrimui, vykusių diskusijų rezultatais. Diskusijų metu padaryta išvada, kad konkrečių teisės aktų priėmimas turi didžiausią reikšmę LGBT žmonių teisei situacijai, o įstatymų leidybos iniciatyvos ir pasisakymai Seimo salėje – mažesnė.

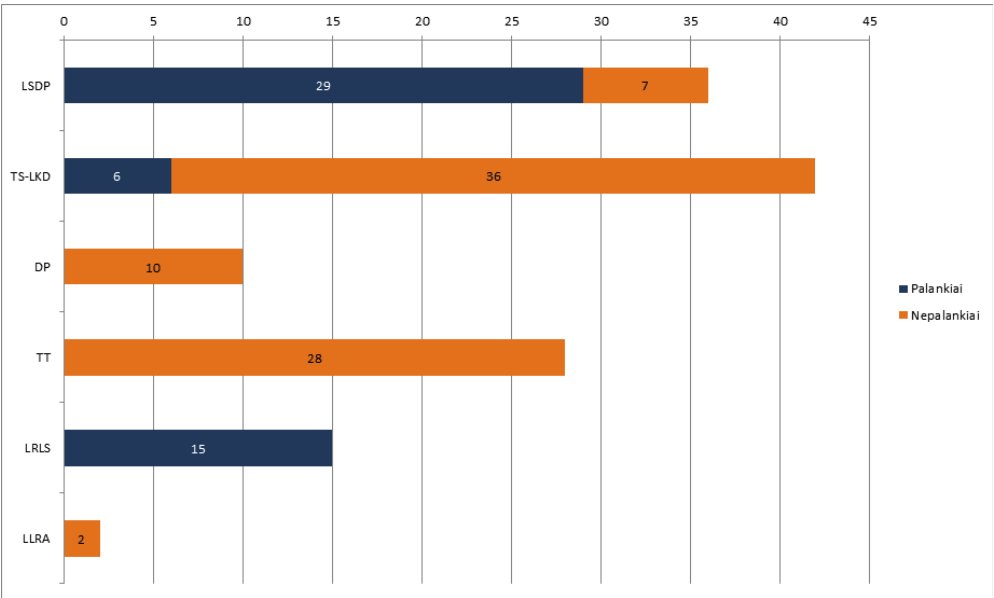
Indekse įstatymo projekto ar pasiūlymo palankumas ar nepalankumas LGBT žmonėms nustatomas pagal tai, ar projektas skirtas tiesiogiai plėsti (palankus), ar siaurinti (nepalankus) LGBT žmonių teises. Balsavimo palankumas nustatomas pagal tai, ar balsuojama už LGBT žmonių teisių plėtrą (palankus), ar siaurinimą (nepalankus). Susilaikiusiųjų balsai įskaitomi kaip balsavimas prieš pateiktą projektą ar pasiūlymą. Pasisakymų palankumas nustatomas pagal tai, ar Seimo narys savo pasisakymu remia LGBT žmonių teises plečiantį arba nepritaria LGBT žmonių teises siaurinančiam (abiem atvejais palankus) pasiūlymui ar įstatymo projektui, arba atvirkščiai (abiem atvejais nepalankus).

Parašų po pateiktais įstatymų leidybos pasiūlymais kiekis pagal frakcijas 2012-2016 m.

Seimo narių pasisakymų palankumas LGBT žmonėms pagal partijas (proc.)

Seimo narių pasisakymų palankumas LGBT žmonėms pagal partijas (vnt.)

Šis indeksas buvo sudarytas ir publikuotas 2016 m. įgyvendinant Tolerantiško jaunimo asociacijos iniciatyvą „LGBT+ guerrilla goes political“, pasitelkiant Rosa Luxemburg fondo paramą.

Bendradarbiaukime: www.tja.lt, www.facebook.com/tja.lt.

Už šios iniciatyvos įgyvendinimą esame dėkingi Mindaugui Kluoniui, Artūriui Rudomanskiui, Eglei Tamulionytei, TJA rengto seminario „Politinių partijų nuostatos LGBT žmonių atžvilgiu“ dalyviams ir lektoriams.